

Odboráři stále usilují o změny v chystané reformě veřejných financí

Jan NĚMEC, moderátor

Odboráři stále usilují o změny v chystané reformě veřejných financí. Tlak na poslance chce Českomoravská konfederace odborových svazů vystupňovat ve druhé polovině srpna. To bude sněmovna podrobně projednávat balík reformních zákonů. Podle odborářů na dosavadní verzi reformy doplatí pouze zaměstnanci, důchodci a rodiny s dětmi. Generální stávku ale odboráři zatím neplánují. Také ji ale nevyklučují.

redaktorka

V názorech na generální stávku se dvě nejsilnější centrály rozcházejí. Českomoravská konfederace odborových svazů ji vidí jako krajní řešení, Asociace samostatných odborů je od začátku radikálnější.

Jaromír DUŠEK, místopředseda, Asociace samostatných odborů

Vyzývá nejen ČMKOS, ale i všechny ostatní občany České republiky k přípravě a k realizaci generální stávky.

Milan ŠTĚCH, předseda, Českomoravská konfederace odborových svazů /ČSSD/

V tuto dobu potvrzují, že generální stávka není na programu dne.

Miroslav KALOUSEK, ministr financí /KDU-ČSL/

Škoda, že asociace nestávkovala v době, kdy jsme naprosto zbytečně zvyšovali deficity veřejných rozpočtů.

redaktorka

V kritice vládních reforem jsou ale odboráři zajedno. Privilegia pro bohaté a horší podmínky pro lidi s nízkými příjmy, tak shrnují její obsah a požadují zásadní změny.

Dana KUCHTOVÁ, ministryně školství, místopředsedkyně strany /Strana zelených/

Tato reforma je nutná a my jako koalice za ní stojíme.

redaktorka

Konfederace se teď chystá lobbovat, vyjednávat s poslanci. Už jim předložila i připomínky k návrhu.

Aleš ŘEBÍČEK, ministr dopravy /ODS/

Nevím, jak ostatní ministři nebo jak, jak zbytek vlády, ale já s panem Duškem rozhodně jedním.

Petr GANDALOVÍČ, ministr zemědělství, místopředseda strany /ODS/

Nepochybně k názorům odborářů přihlížíme.

redaktorka

Odboráři tvrdí, že o dalších krocích rozhodnou podle vývoje ve sněmovně. Pokud jejich připomínky poslanci ve druhém čtení do reforem nezahrnou, chystají se přitvrdit. Zatím mluví o nespécifikovaném protestu, jaký ale republika ještě nezažila.

BESEDA

Jan NĚMEC, moderátor

A ve studiu už je Milan Štěch, předseda Českomoravské konfederace odborových svazů a senátor za ČSSD, dobrý večer.

Milan ŠTĚCH, předseda Českomoravské konfederace odborových svazů /ČSSD/

Dobrý večer.

Jan NĚMEC, moderátor

A Libor Dušek, ekonom, analytik CERGE, Národohospodářský ústav Univerzity Karlovy, dobrý večer i vám.

Libor DUŠEK, ekonom, analytik CERGE, Národohospodářský ústav UK

Dobrý večer.

Jan NĚMEC, moderátor

Začnu u vás, pane Dušku, odbory tvrdí, že zaměstnanci, důchodci a rodiny s dětmi se mají čím dál hůř a ta reforma to ještě zhorší. Co vy?

Libor DUŠEK, ekonom, analytik CERGE, Národohospodářský ústav UK

Tak to není tak úplně pravda, protože životní úroveň v této zemi roste. A za druhé, ony ty dopady reformy na peněženky jednotlivých lidí jsou mnohem komplikovanější i než, jak to prezentuje vláda i než, jak to prezentují odbory.

Jan NĚMEC, moderátor

Právě vláda tvrdí, polepší si všichni, ale to u reformy, která má nějakým způsobem zachránit schodky rozpočtů, nelze čekat. Kdo si tedy pohorší a kdo ne?

Libor DUŠEK, ekonom, analytik CERGE, Národohospodářský ústav UK

No, třeba skupiny, které si pohorší, o kterých se příliš nemluví, budou například někteří podnikatelé, osoby samostatně výdělečně činné, kteří mají s vyššími příjmy, zhruba nad jeden milion. A zvláště pak ti zčásti nad dva miliony, zčásti díky tomu, že například zvýšením stropu pro platby sociálního a

zdravotního pojištění tito lidé budou platit podstatně více peněz na sociálním a zdravotním pojištění, než platí dnes. Takže na této konkrétní daňové platbě někteří z nich doplatí více až dvě stě tisíc.

Jan NĚMEC, moderátor

A co bude s těmi nejnižšími a středními příjmy?

Libor DUŠEK, ekonom, analytik CERGE, Národohospodářský ústav UK

Tam je to různé, protože na čem platíme o něco více všichni, je na zvýšení daně z přidané hodnoty u těch, u některých těch položek, jako jsou potraviny, kde prostě každý z nás zaplatí víc, o kolik více utrací, zhruba o ty čtyři procenta na potravinách a dalších věcech. U, zase u některých lidí třeba s mírně podprůměrnými příjmy u daně z příjmu jsou navrženy tak vysoké srážky, takzvané slevy na dani, že spousta lidí, kteří nyní mají zhruba průměrnou nebo mírně podprůměrnou mzdu, tak nebudou tu daň z příjmu platit vůbec, zatímco nyní ji platí. Takže tam je zase jedna docela důležitá úleva pro velké množství lidí, protože právě průměrnou nebo zhruba /nesrozumitelné/ mzdu pobírá velmi mnoho lidí.

Jan NĚMEC, moderátor

Co vy na to, pane předsedo?

Milan ŠTĚCH, předseda Českomoravské konfederace odborových svazů /ČSSD/

Já předně chci říci, že my netvrdíme, že lidem se v České republice žije hůř. Ta společnost se polarizuje. Některým se žije lépe, některým se žije hůř. A k tomu, co je tu řečeno, jestliže vláda chce uspořít na výdajích de facto prostředky, které přesahují sto miliard korun, tak to někde musí být znát. A tady není hovořeno o tom, že nebudou prostředky v takovém rozsahu na veřejné služby a že další kroky reformy počítají s tím, zejména ten scénář do roku 2010, že prostě dojde k privatizaci veřejných služeb a že si občané budou muset tyto služby platit přímo. A to znamená, že tam budou přímé platby, a to budou další vícenáklady přímo z kapes občanů, které dneska jsou placeny z toho společného sociálního, zejména sociálního pojištění.

Jan NĚMEC, moderátor

Vy jste se dneska nedohodli na té generální stávce. Vy jste ale řekl: "Vůbec se tohoto krajního prostředku nezříkáme." Za jakých konkrétních okolností by tedy jste tu generální stávku vyhlásili.

Milan ŠTĚCH, předseda Českomoravské konfederace odborových svazů

Ty podmínky jsou jednoznačný, že ta nálada, špatná nálada, ten odpor občanů tím důsledku reformy bude taková, že prostě občané to budou chtít dá najevo, občané jsou taky zaměstnanci.

Jan NĚMEC, moderátor

Dobře, ale teď pojdme, bude se to projednávat ve sněmovně, to znamená, když to projde ve sněmovně, nebo až se to dostane do Senátu nebo kdy?

Milan ŠTĚCH, předseda Českomoravské konfederace odborových svazů

Kdy ta naštvanost lidí dostoupí té míry, že ta stávka případně nebo plošná nějaká akce bude mít skutečně velkou reálnou podporu, protože my si uvědomujeme, že žijeme v naší zemi v České

republiky, kde pojem generální stávka je spojen většinou se zásadním společensko-politickými změnami. My nejsme prostě Francouzi ani Španělé ani Italové, a proto také musíme z toho vycházet. My se teď konáme snažíme dělat určitý nátlak na poslance, ale i osvětu občanů, aby se o tyto problémy ..., o tu problematiku zajímali.

Jan NĚMEC, moderátor

Máte už někoho z vládního tábora, kromě těch známých, které, kteří by vám třeba rádi naslouchali?

Milan ŠTĚCH, předseda Českomoravské konfederace odborových svazů

Ano, samozřejmě, jsou poslanci ...

Jan NĚMEC, moderátor

Můžete říct některá jména?

Milan ŠTĚCH, předseda Českomoravské konfederace odborových svazů

To nemám s nimi domluvený, kteří si samozřejmě naše materiály vzali a kladou podobné otázky jako my. Proč se například snižují daně skupinám občanů, které žádné problémy nemají. A tím se způsobují ještě větší schodky ve veřejných rozpočtech. Takové otázky kladou a my je klademe také.

Jan NĚMEC, moderátor

Odborářům vadí přesun od těch přímých daní, tedy daně z příjmů, k těm nepřímým, tedy DPH. Vy jste to zmiňoval právě třeba zboží a hlavně potraviny. Skutečně je to podle vás antisociální, jak tvrdí odbory?

Libor DUŠEK, ekonom, analytik CERGE, Národohospodářský ústav UK

Těžko říct, jak je to antisociální. Například u daní z příjmů, těm se dá vyhnout. A kdo se jí dokáže vyhnout trochu lépe, jsou lidé bohatší, s vyššími příjmy, podnikatelé. Naopak, když už pak jdete do obchodu a za ty peníze, ať už vydělané poctivě nebo na nějaké šedější ekonomice, je utrácíte, potom tu DPH platíte. Takže v něčem zase ta daň z přidané hodnoty, když je vyšší, tak trochu stírá některé nespravedlnosti daňového systému. Obecně, co si myslím, že ta reforma, jakkoliv já k ní mám spoustu výhrad, vede k lepšímu systému, než máme teď, tím, že odbourává ty velké rozdíly v daňových sazbách. Tady máme vysokou mezní daňovou sazbu daně z příjmů, třicet dva procent, máme zde pětiprocentní daň z přidané hodnoty, mezitím ještě spoustu jiných daňových sazeb na řadu jiných věcí.

Jan NĚMEC, moderátor

To znamená, přibližování těch daňových sazeb.

Libor DUŠEK, ekonom, analytik CERGE, Národohospodářský ústav UK

Ono je výhodné ty sazby sblížovat právě pro to, že potom lidé mají menší motivaci přesouvat různé příjmy a hledat různé daňové úniky, snažit se přesouvat z jedné kolony do druhé, aby ušetřili na daních. Takže v tomhle tom ten systém se zefektivňuje.

Jan NĚMEC, moderátor

Pane předsedo, proč vám vadí snížení daní firmám. Z úlevy pro podniky by přece mohli profitovat i zaměstnanci.

Milan ŠTĚCH, předseda Českomoravské konfederace odborových svazů

To právě tak není, to nejsou peníze managementu, to budou peníze vlastníků. To je prostě zdanění zisku. A my máme dneska už jedno z nejnižších zdanění zisku v Evropě. A ty peníze budou ve velké míře odtýkat do zahraničí. Dneska odtýkají v desítkách miliard korun a budou odtýkat ve stovkách miliard korun. A ti investoři sem šli za vyššího zdanění, dneska je nižší a má být ještě podstatně nižší, vždyť to je škoda pro naši zemi.

Jan NĚMEC, moderátor

Když se zeptám jenom stručně, vy jste řekl, souhlasíme, aby se určité korekce provedly, schodky veřejných financí tady jsou. Jaké korekce podle vás?

Milan ŠTĚCH, předseda Českomoravské konfederace odborových svazů

Podle mýho je potřeba udělat audity všech veřejných rozpočtů, udělat audity všech kapitol správců ...

Jan NĚMEC, moderátor

Takže ještě nemáte představu, nejdřív by se ...

Milan ŠTĚCH, předseda Českomoravské konfederace odborových svazů

Máme samozřejmě, v těch auditech se ukáže a tam si myslíme, že všechny zákony, které se přijímají, se musí podrobovat určitému testu a administrativně správní náročnosti, protože dřív číslo snížíme administrativu o tři procenta, když se neomezí ty povinnosti v zákonech, to je nesmysl, to se dělá od zeleného stolu. Takto musí postupovat reforma, a ne politická prohlášení a politická hesla.

Jan NĚMEC, moderátor

Uvidíme, pánové, já vám děkuji za návštěvu, na shledanou.

Libor DUŠEK, ekonom, analytik CERGE, Národohospodářský ústav UK

Na shledanou.

Milan ŠTĚCH, předseda Českomoravské konfederace odborových svazů

Na shledanou.

redaktorka

- Kateřina BERÁNKOVÁ, redaktorka
- Alice MACHÁLKOVÁ, redaktorka
- Jana ČERMÁKOVÁ, redaktorka